

Motion till riksdagen 2021/22:4380

av **Magnus Jacobsson m.fl. (KD)**

med anledning av skr. 2021/22:80 Riksrevisionens rapport om kostnadskontroll i infrastrukturinvesteringar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Trafikverket bör få i uppdrag att utveckla effektivare sätt att upphandla sina projekt i syfte att sänka planeringskostnaderna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att övergripande utvärdera Trafikverkets planering och upphandling i syfte att öka effektivitet, framdrift och förbättrad kostnadskontroll och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Trafikverkets organisation med inriktning att få bättre kostnadskontroll i infrastrukturinvesteringar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Trafikverket bör få i uppdrag att återkommande redovisa de kostnadsavvikelser som uppstår samt att man vid dessa redovisningar även redovisar orsaken till avvikelserna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I regeringens skrivelse 2021/22:80 kommenterar regeringen Riksrevisionens rapport om kostnadskontroll i infrastrukturinvesteringar. Genomgående visar både Riksrevisionens rapport och regeringens skrivelse att Trafikverket har en otillfredsställande kostnadskontroll på investeringarna både i ny infrastruktur liksom i upphandlingar vid reinvesteringar i befintlig infrastruktur. Skrivelsen pekar på att bristen framför allt finns vid planeringen av infrastrukturprojekt. Det är inte första gången som Riksrevisionen har anledning att peka på allvarliga brister i organisationen av vårt lands infrastruktur, tvärtom har det varit ett återkommande tema.

Vi delar den kritik som framkommer och anser att Trafikverket måste få i uppdrag att utveckla effektivare sätt att upphandla sina projekt i syfte att sänka planeringskostnaderna.

Riksrevisionen har redan tidigare uppmärksammat de brister som finns vid upphandlingar och det är därför viktigt att ett nytt sätt att arbeta på skyndsamt kommer till stånd. Regeringens uppdrag bör syfta till en övergripande utvärdering av Trafikverkets planering och upphandling i syfte att öka effektivitet och framdrift och förbättra kostnadskontrollen.

I ett mer övergripande perspektiv finns det anledning att fråga sig om Trafikverkets organisation är ändamålsenlig och uppfyller de behov som finns för att optimal effekt ska nås av insatta resurser. Mot denna bakgrund vill vi se att det görs en utredning av Trafikverkets organisation med inriktning att få bättre kostnadskontroll i infrastrukturinvesteringar.

Därutöver bör regeringen även se över hur dagens lagstiftning fungerar vid större infrastrukturprojekt. Vi konstaterar att Trafikverket har problem att säkerställa att projekt håller sig inom kostnadsramarna. Vi ser också att stora delar av näringslivet som just nu är inne i en intensiv omställning i syfte att utveckla nya gröna processer upplever liknande problem vid etablering av nya verksamheter.

Enligt vår uppfattning måste regeringen se över PBL, vägtrafikförordningen samt övrig lagstiftning som berör byggnation av infrastruktur i syfte att underlätta för större infrastrukturinvesteringar oavsett om det handlar om investeringar i infrastruktur eller klimatanpassning av näringslivet.

Vi vet sedan tidigare att överklagandeprocesser bidrar starkt till att planprocessen i Sverige tar lång tid. Sett över tid visar studier att ungefär hälften av alla detaljplaner överklagas. De rättsliga processerna efter ett överklagande leder sällan till något annat än förlorad tid. Av alla överprövade och överklagade detaljplaner har under en längre period endast 2 procent av det totala antalet antagna detaljplaner upphävts av länsstyrelsen (Boverket).

Utöver den förlorade tiden måste man kalkylera för den förlängda projektlängden då kapital, bemanning och material måste ligga i träda i väntan på de juridiska processerna. Sammantaget blir det ansevärd kostnader som landar på varje överklagat projekts slutrad. För att korta processtiderna bör länsstyrelsen helt tas bort vad gäller överprövningar, dvs. även för bygglov.

I skrivelsen framgår det att Riksrevisionen är kritisk till att Trafikverket inte återkommande redovisar de kostnadsavvikelser som sker. Vi delar denna kritik och anser därför att Trafikverket bör få i uppdrag att återkommande redovisa de kostnadsavvikelser som uppstår samt att man vid dessa redovisningar även bör redovisa orsaken till att avvikelserna har uppstått.

Magnus Jacobsson (KD)

Larry Söder (KD)

Camilla Brodin (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)